

ODPUŠT' NÁM NAŠE VINY

A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili těm, kdo se provinili proti nám. (Mt 6:12)

1. čtení: Matouš 18:21-35

Hlavní čtení: Matouš 6:12

Milí bratři, milé sestry,

lidé jsou dobří. A kdyby měli lepší podmínky pro život, jejich dobrota by se ještě umocnila. Prostě: Kdyby se zlepšily ekonomické a sociální podmínky, lidské společenství by rozkvetlo. Tento optimistický pohled na člověka jsem slyšel naposledy před měsícem, v přednášce jedné známé české sociální aktivistky. Její práce, jejího nasazení si vážím, ale tento názor nesdílím. Hřích a zlo se ze společnosti nevytratí, ani když bude celá společnost bohatší. Ani Ježíš si nemyslel, že by bylo v našich lidských silách zbavit se bídy hříchu. Proč by nás jinak učil modlit se k Bohu každý den: *Odpusť nám naše viny?*

A tak, bratři a sestry, konečně! Konečně smíme v Modlitbě Páně našemu nebeskému Otci vyznat, co jsme zač. Je to úlevné. Je to očištné. A pro náš život naprosto nutné. Jsme sice Boží děti, skrze Pána Ježíše Krista. Ale jsme děti, které myslí jen samy na sebe, a ne na slávu Božího jména. Chceme si užít hlavně svůj život, a ne hledat Boží království a jeho spravedlnost. Chceme si vydupat a prosadit svou vlastní vůli, a ne žít podle té Boží. A někdy jsme i nespokojení, když nám Bůh vedle chleba nedá všechno, po čem touží naše srdce.

A tak konečně můžeme zvolat: *Odpusť nám naše viny, Otče náš nebeský! Ty víš, jací ve skutečnosti jsme. Ty jsi svého Syna Ježíše neposlal na kříž jen tak z nudy, nebo z touhy po dobrodružství. On tam neumíral pro nic za nic. Ty dobře víš, že jeho oběť byla nutná. Odpusť nám naše viny, Otče. Ne proto, že jsme jednou zlí a podruhé zase dobří. Ne proto, že jsme jednou sobečtí a jindy bychom se samou láskou zase rozdali. Ne proto, že tě někdy sice neposloucháme, ale jindy zase docela posloucháme. Ne! Neodpouštěj nám pro naše domnělé zásluhy. Naše zásluhy, to jsou falešné peníze, za které si u tebe nic nekoupíme. Odpusť a stále znovu nám odpouštěj pro zásluhy našeho laskavého a svatého Pána Ježíše Krista. Pro jeho poslušný život. Pro jeho poslušnou smrt a slavné vzkříšení.*

Milí bratři, milé sestry, tato dnešní prosba je velice praktická. A vlastně velice jednoduchá. Pán Ježíš zde používá slovo „dluh“. Říká doslova: *A odpusť nám naše dluhy, jako i my odpouštíme našim dlužníkům.* Dluh se musí buď splatit, nebo odpustit. To jsou dvě možnosti, které jsou na stole. Když se zadlužíme, můžeme se snažit dluhy splatit. Nebo se snažit nebudeme, a dluhy budou růst. Ale nikdy nemůžeme prohlásit: *Naše dluhy jsme smazali. Sami jsme si je odpustili.* To bychom si lhali do kapsy. A všichni to dobře známe: Spolužák si od nás ve škole půjčil 10 Kč. A za krátký čas nám je vrátil. Vyrovnal svůj dluh. Ale dost bychom se rozčilovali, kdyby nám druhý den oznámil: *Nic ti vracet nebudu, kámo, protože já ti už nic nedlužím.* To může prohlásit jen věřitel. Dlužník nikdy! Jen věřitel může dluh svým dlužníkům smazat. Pokud se však věřitel rozhodne odpouštět dlužníkům jejich dluhy, pak zchudne. Ochudí sebe sama. Ale udělat to může. Bratři a sestry, Ježíš Kristus sebe sama ochudil, když nám všechny dluhy odpustil. To apoštol dosvědčuje:

- *Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli. (2K 8:9)*

Bylo to jeho svobodné rozhodnutí, postavené na obrovské lásce k celému stvoření, k lidem především. A my mu to rozhodnutí vymlouvat nebudeme. My ho nebudeme prosit: *Pane, to není třeba. My ti postupně všechny dluhy splatíme.* My totiž víme, že je nesplatíme. Nikdy. Bůh nám v Kristu milostivě odpustil všechny naše dluhy, včerejší, dnešní i ty zítřejší. Staré i nové viny. Veliké i malé hříchy. Veřejná i soukromá selhání. Všechno nám odpustil. A to bylo jediné skutečné východisko z naší zoufalé situace.

Ale teď se do toho dnešního tématu trochu ponoříme. Ptám se: **Proč prosíme Boha, aby nám odpustil naše viny, když nám přece nebeský Otec skrze Krista všechno odpustil?** Když nám prominul všechny dluhy minulé, současné i budoucí? Vyjděme z té předešlé prosby: *Chléb náš vezdejší dej nám dnes.* Schválně: Co se stane, když Boha dnes nepoprosíme, aby nám dal chléb vezdejší? Přestane se o nás úplně starat? Nepřestane. On o své děti umí pečovat i tehdy, když ho o to neprosí. Až do chvíle, kdy se rozhodne pro přísnější způsob výchovy. Ale nás to změní, když ho prosit přestaneme. Postupně si odvykneme žádat Boha o základní potřeby k životu. A přestaneme mu také děkovat za všechny jeho dobré dary. Bůh se nám vzdálí. Tedy: My se vzdálíme Bohu. A teď: Co se stane, když Boha přestaneme pravidelně prosit, aby nám odpustil naše viny? Už nám nebude nadále odpouštět? Věřím, že bude. Jeho láska přece stojí na Ježíši Kristu, a ne na našich náboženských výkonech. Ale my se budeme postupně měnit. Přestaneme si všímat všeho, co Boha na našich životech zarmucuje, z čeho radost nemá, co ho trápí. Naše srdce se bez pravidelného vyznání vin začne měnit v kámen. Zatvrdne. Nebudeme prožívat úlevu, že nám Bůh odpouští. Nebudeme cítit lásku, kterou nám Otec prokazuje, když nám odpouští naše dluhy. A nebudeme chtít ani druhým promíjet jejich dluhy vůči nám. Budeme neústupnější, přísnější, nikomu nic nepromíneme.

Proto je tak potřebné, abychom si před Bohem uvědomovali své dluhy. Abychom Boha denně prosili o odpuštění našich vin a hříchů. On sám to po nás žádá. Tím totiž udržuje naše srdce v pokoře, vděčnosti a radosti.

S tím souvisí další palčivá otázka: **Odpustí nám Bůh, když my nesplníme druhou část věty: *Jako i my odpouštíme našim viníkům?***

Odpustí. Ale bude se na nás hněvat, jako se zlobí táta na své děti, když si ubližují a nechtějí se pak udobřit, nechtějí si vzájemně odpustit. Proto je tento dovětek tak důležitý. Každý den nás Kristus nutí říct: *Pane Bože, i my odpouštíme našim dlužníkům. Těm, kteří nás podrazili, pomluvili, nechali na holičkách, smáli se nám, nadávali nám, podvedli nás, obrátili se k nám zády.* A Bůh dobře ví, zda to jen říkáme, nebo také skutečně činíme. Zda skutečně odpouštíme. On také ví, že se s tím někdy dost pereme. Jistě to naše úsilí oceňuje a podporuje. Vždyť to je veliká dřina: Odpustit druhým, co nám provedli. Zase je vzít na milost. A vymazat všechny tyto vzpomínky jednou provždy. A neotvírat nožik v kapse, když tyto lidi za týden potkáme v práci, doma, nebo v kostele. Myslím, že je dobré o tom s nebeským Otcem mluvit. Přiznat mu, že některým lidem se nám opravdu špatně a těžko odpouští. Prosit ho stále znovu o pomoc, abychom k tomu dostali sílu. Protože cílem je odpuštění. Smíření. A to bez Boží podpory nepůjde.

Pokud však zatvrzele odmítáme druhým odpustit, možná náš život ještě cele nepatří laskavému Pánu Ježíši Kristu. A to je na pováženou! Pak bychom se měli ptát se vši vážností: *Pane, přijímám tvou oběť na kříži? Pochopil jsem do hloubky, co jsi pro mě na Golgotě udělal? Že jsi svobodně trpěl za mne? Že jsi prožil místo mě pekelná muka? Že jsi místo mne prošel smrtí?* Copak se skutečně podobám tomu služebníkovvi z tvého podobenství, který hned zapomněl na to, co všechno mu ten vladař milostivě odpustil? Jak veliký, a vlastně nesplnitelný dluh mu smázl? Jak to, že držím lidi pod krkem, a nedopřeji jim svobodně se nadechnout? Jak to, že je svou tvrdostí držím v poutech, protože jim nechci odpustit? Jak to, že mi nevádí, že kvůli mně se stále cítí špatně? Že kvůli mé tvrdosti neprožívají smíření a pokoj? Co to se mnou vlastně je?

Pokud ze srdce druhým neodpouštím, pokud se o to ani nesnažím, pokud s tím před Boží tváří ani nezápasím, pokud se v tom neposouvám správným směrem, pak sice prosbu Modlitby Páně odříkám, ale Kristův ještě nejsem. A pokud ještě nejsem Kristův, pak mi Bůh skrze Krista ještě neodpustil všechny hřích. A pokud mi ještě neodpustil, pak nejsem na cestě do Božího království. Pokud tomu tak je, pak rychle k nohám Kristovým! Aby mi odpustil všechny hřích. Aby se nade mnou smíloval. Aby mi dal Ducha svatého. Abych i já začal druhým odpouštět.

A nakonec: **Odpustí nám Bůh, když ho budeme každý den prosit, aby nám odpustil všechny naše viny?** Jinými slovy: Neřekne si někdy Bůh, že už se nám „naodpouštěl“ dost? Že z naší strany nevidí žádnou velikou snahu zlepšit se, napravit se? A že takovým fakanům už dál odpouštět nehodlá? *Jo, kdybyste mě prosili jednou týdně za dvě či tři malá a docela nevinná selhání, pak jsem ochoten vám odpouštět. Ale vy toho máte každý den tolik, a mnohé těžké prohřešky, že mě to s vámi už nebaví. A ještě ze sebe děláte lepší lidi, než ve skutečnosti jste. Nikdy nepřiznáte všechno. To mě fakt unavuje.*

Bratři a sestry, kéž se nám evangelium dostane hluboko pod kůži! Kéž se nám dostane do krve biblické učení o Bohu, který své milosrdenství plně projevil v Ježíši Kristu! Ať v nás evangelium skutečně proudí a koluje! Protože v nás je usazený obraz přísného Boha, který nám sice odpustil, ale stále po nás vyžaduje poslušnost, jinak nás odvrhne a vydědí. Jenže tento obraz Boha si vytvořili lidé. Bůh v Kristu se nám představil jinak. Bůh je přece ochoten odpouštět dnes a denně, klidně pořád dokola ten stejný hřích. A tak jednomu stále znovu odpouští, že se ohlíží po druhých ženách. Druhému, že lže svým blízkým. Třetímu, že zase pomlouval, přestože už tentokrát opravdu nechtěl. Čtvrtému, že byl opět lakomý. Pátému, že dnes opět na všechno nadával. Šestámu, že se opět pořádně opil. Sedmému, že si o sobě zase myslel, že je lepší než všichni ostatní. Zpíváme: *Odpustí mi každý hřích, když se zbožně kaju z nich. Má Pán Ježíš, má mě rád; dí to Písmo na stokrát.* (EZ 539) Každý z nás se pere s něčím jiným. Každý z nás řeší opakovaná selhání a stále vracející se vážné prohřešky. Tak to je! Jako Boží děti se ovšem nebojme přijít s tím vším ke Kristu. Nestydíme se prosit jej po stopadesáté o odpuštění téhož hříchu. Nebo mnoha jiných. On odpustí. A zároveň nás posílí, abychom opravdu stáli o změnu v našem životě. A abychom se posunuli zase o krok dál. Abychom nezažívali jen prohry, ale také výhry! Také slavná vítězství nad konkrétními projevy hříchu.

Milí bratři, milé sestry, milá Boží rodino, Bůh nám všem odpouští mnoho, ne málo. Odpouští nám stále, nejen čas od času. Dělá to pro své děti rád. A tak ho s úlevou a v důvěře společně prosme:

Náš nebeský Otče, odpusť nám naše viny. Smaž všechny naše dluhy, které jsme nadělali vůči tobě i vůči našim blízkým a vzdáleným. Vůbec si před tvou tváří nechceme hrát na lepší, než ve skutečnosti jsme. Víme, že nás milostivě přijímáš takové, jací jsme. Znáš nás a miluješ nás. Divíme se tomu, a zároveň tomu věříme. Daruj nám sílu Ducha svatého neskládat zbraně, nevzdávat se, bojovat s hříchem. Dopřej nám také zažít vítězství, osvobození, úlevu. A zároveň nás povzbuzuj k tomu, abychom odpouštěli našim dlužníkům stejně ochotně a často, jak ty odpouštíš nám. Amen.